הנודר מן הירק, אם נדר שלא בשנת השמיטה כי אם **בשאר שני שבוע,** הדין **שאסור בירקות הגינה ומותר בירקות השדה,** שסתם ירק הכוונה לירקות הגינה.

אבל **ובשביעית** — אם נדר מן הירק בשנת השמיטה, אי אפשר לומר שהתכוון לירקות הגינה, שהרי אין זורעין בשביעית, אלא ודאי התכוון לירקות השדה שגדלים מאליהן, ולכן הדין **שאסור בירקות השדה, ומותר בירקות הגינה.**

עד כאן דברי הברייתא.

נג-ב **אמר רבי אבהו משום רבי חנינא בן גמליאל לא שנו** בברייתא, את הדין, שאם נדר מן הירק בשביעית מותר בירקות גינה, **אלא** רק **במקום שאין מביאין** שם ירק גינה **מחוצה לארץ.**

אבל במקום שמביאין שם ירק גינה **מחוצה לארץ לארץ, אסור** אף בירקות הגינה, כיון שרגילים שם לאכול בשביעית בין ירקות השדה ובין ירקות הגינה, אם כן ודאי שהתכוון לידור משתיהם.

כתנאי, מצאנו בזה מחלוקת תנאים האם מותר להביא ירק מחוץ לארץ.

דתניא: **אין מביאין ירק מן חוצה לארץ לארץ.**

רבי חנניה בן גמליאל אומר: מביאין ירק מחוצה לארך לארץ.

אם כן, לפי מאן דאמר שאסור להביא ירק מחוץ לארץ לארץ, הדין, שהנודר מן הירק בשביעית מותר בירקות הגינה ואסור בירקות השדה, כיון שלא מצוי ירקות הגינה, שאין מביאין ירקות הגינה מחוץ לארץ, לא התכוון לידור מירקות הגינה.

אבל לפי מאן דאמר מותר להביא ירק מחוץ לארץ, הדין שאסור אף בירקות הגינה.

והוינן בדברי הברייתא: **מאי טעמא דמאן דאמר** שסובר **שאין מביאין** ירק מחוץ לארץ לארץ?

אמר רבי ירמיה: טעמו של האוסר, **משום** שחושש שמא יכניס עמם לארץ, **גוש** מעפר חוץ לארץ הדבוק לשורשי הירקות, ויטמא את הארץ, שגזרו טומאה(4) על עפר חוץ לארץ משום ספק מת (מדור המבול, שהיו מתים בכל העולם, חוץ מארץ ישראל שלא היה שם מבול).

מתניתין:

א. הנודר **מן הכרוב, אסור באיספרגוס**(5) שבכלל הכרוב הוא.

אבל הנודר **מן האיספרגוס מותר בכרוב** שאין הכרוב כלול בשם איספרגוס.

ב. הנודר **מן הגריסין** — שהם פולין שנכתשו לחצאים, **אסור במקפה** — בתבשיל עבה של גריסים, לפי שהוא נקרא ״מקפה של גריסים״.

ורבי יוסי מתיר, לפי שבמקומו היו קוראים למקפה ״מקפה״ ולגריסין ״גריסין״.

---

4. במסכת שבת טו, ב.

5. איספרגוס — הר״ן פירש: שהוא ירק ממין הכרוב. הרמב״ם פירש: שהם המים ששלקו בהם את הכרוב.

אבל הנודר **מן המקפה, מותר בגריסין** לדברי הכל. שלא נדר מן הגריסים אלא מן התבשיל של הגריסים.

ג. הנודר **מן המקפה, אסור בשום,** כיון שהיו נותנים שום בתוך המקפה.

ורבי יוסי מתיר, לפי שלא אסר עליו בנדרו אלא את המקפה, ולא את השום.

אבל הנודר **מן השום, מותר במקפה** לדברי הכל.

ד. הנודר **מן העדשים, אסור באשישים** — פסולת של עדשים(6).

רבי יוסי מתיר, שסובר, שאין אשישים בכלל עדשים.

אבל הנודר **מן האשישים, מותר בעדשים** לדברי הכל.

ה. האומר: קונם **חטה חטין שאני טועם,** הדין ש**אסור בהן** בחיטים, **בין** בצורה של **קמח, בין** בצורה של **פת,** משום ש"חיטה" בלשון יחיד, משמע פת אפויה מחיטים שהיא גוף אחד, ואילו "חיטים" בלשון רבים, משמע ללעוס גרעיני חיטה, שלועסים אותם אחד אחד, ולכן האומר בנדרו "חיטה חיטים" אוסר עליו את החיטים בכל צורה שהיא, ואסור בין בקמח בין בפת.

ו. האומר: קונם **גרים גריסין שאני טועם,** הדין ש**אסור בהן** בגריסים, **בין** כשהם **חיין, בין** כשהם **מבושלין.**

רבי יהודה אומר: האומר: **קונם גרים** שאני טועם, בלשון יחיד, **או** האומר: קונם **חטה שאני טועם,** בלשון יחיד, הדין ש**מותר** לו **לכוס** גריסים וחיטים **חיים,**

ואינו חולק על תנא קמא, אלא בא להשמיענו, שהנודר בלשון יחיד אין כוונתו אלא לתבשיל ולפת.

גמרא:

תניא: רבי שמעון בן גמליאל אומר:

א. האומר: קונם **חטה שאני טועם,** בלשון יחיד, **אסור לאפות** ולאכול פת, משום שפת אפויה היא גוף אחד. **ומותר לכוס** חיטים חיים, משום שלועסים אותם אחד אחד.

האומר: קונם **חטים שאני טועם,** בלשון רבים, **אסור לכוס** חיטים חיים, **ומותר לאפות** ולאכול פת.

האומר: קונם **חטה חטין שאני טועם,** שנדר גם בלשון רבים וגם בלשון יחיד, **אסור בין לכוס** חיטים חיים, **בין לאפות** ולאכול פת.

ב. האומר: קונם **גרים שאני טועם,** בלשון יחיד, **אסור לבשל** ולאוכלו מבושל, **ומותר לכוס** ולאוכלם חיים.

האומר: קונם **גריסין שאני טועם,** בלשון רבים, **אסור לכוס** ולאוכלם חיים, **ומותר לבשל** ולאוכלו מבושל.

האומר: קונם **גרים גריסין שאני טועם,** שנדר גם בלשון רבים וגם בלשון יחיד, **אסור בין לבשל** ולאוכלו מבושל, **בין לכוס** ולאוכלם חיים.

הדרן עלך הנודר מן המבושל

---

6. ר"ן ורא"ש, והמפרש פירש שהוא פת שמעורב בו קמח עדשים.